

Viite Kuulemistilaisuus 5.11.2013

Vanhuspalvelulaki ja uudet laatusuositukset ovat annettu. Valvira on yhteistyössä AVIen kanssa käynnistänyt valmistelut vanhuspalvelulain valvontaohjelman toteutumiseksi. Tehy ry pitää tärkeänä, että tulevan valvontaohjelman avulla kiinnitetään huomiota erityisesti iäkkäiden henkilöiden itsemääräämisoikeuden ja osallisuuden varmistamiseen omien asioidensa suhteen.

Lisäksi Tehy ry kiinnittää huomiota seuraaviin kohtiin jotka tulevassa valvontaohjelmassa on syytä huomioida:

Tehyn näkemyksen mukaan vanhusneuvostojen asema tulee vakiinnuttaa osaksi kuntien toimintaa. Vanhusneuvostot on otettava mukaan alueen palvelujen ja toiminnan kehittämiseen ja niiden toimintaa on tuettava. Kunnissa vanhusneuvostojen vaikuttamismahdollisuuksia voidaan parantaa laatimalla toimintasuunnitelma vanhusneuvoston toiminnan tueksi.

Palvelutarpeen arvioinnissa moniammatillisen yhteistyön toimintamallit tulee kuvata. Riittävä osaaminen ja riittävät voimavarat perustuu iäkkään henkilön palvelutarpeisiin. Palvelutarpeen arvioinnissa on kiinnitettävä huomioita myös potilas- ja henkilöstön turvallisuuteen. Yhteistyötä tukee yhdenmukaiset asiakastietojärjestelmät sosiaali- ja terveystieteissä.

Koulutetulla hoitohenkilöstöllä tulee olla riittävästi aikaa tehdä palvelutarpeen ja toimintakyvyn arviointia. Kirjallinen hoito- ja palvelusuunnitelma on laadittava yhteistyössä iäkkään henkilön kanssa. Huolellisesti laadittu hoito- ja palvelusuunnitelma tukee iäkkään henkilön toimintakykyä ja sitoo toimijoita palveluiden ja hoidon toteuttamiseen.

Ikääntyneen henkilön kuntoutus on aloitettava riittävän varhaisessa vaiheessa vanhuspalvelulain säännösten mukaisesti. Kuntoutuksen käynnistäminen, toteuttaminen ja seuranta on moniammatillista yhteistyötä iäkkään henkilön toimintakyvyn edistämiseksi. Iäkkään henkilön kuntoutuspalveluissa on huomioitava erityisesti siirtymävaiheet kuntoutuksesta kotiin resursoinnin näkökulmasta. Siirtymisen viivästyminen (kuntoutuksesta – kotiin) voi vaikuttaa heikentävästi iäkkään toimintakykyyn ja kotona selviytymiseen.

Kaikilla välittömään hoitoon osallistuvilla on oltava sosiaali- ja/ tai terveydenhuollon ammatillinen koulutus. Lakisäätöinen täydennyskoulutuksen suunnittelu ja riittävä perehdytys on liitettävä osaksi henkilöstö- ja/ koulutussuunnitelmaa.

Tehy ry:n näkemyksen mukaan hoiva-avustajakoulutuksella ei saavuteta riittävää ammattitaitoa sosiaali- ja terveysalan vaativissa tehtävissä. Tuki- ja avustavat työnkuvat ovat määriteltävät tarkasti ja niitä ei saa laajentaa välittömään hoitotyöhön eikä niitä saa laskea hoitotyön henkilöstömitoitukseen. Lääkehoidosta vastaa koulutettu henkilöstö kaikkina vuorokauden aikoina. Sosiaali- ja terveysministeriön suositus Turvallinen lääkehoito, ohjaa lääkehoitosuunnitelman suunnittelua ja hallintaa.

Johtaminen tapahtuu lähellä henkilöstöä ja iäkkäitä asiakkaita. Johtamisesta ei saa tulla nimellistä ja siihen tulee puuttua valvonnan avulla. Omavalvontasuunnitelmaan tulee liittää kuvaus siitä, miten hoivatyön johtaminen ja tehtävät ovat määriteltäviä. Myös muut henkilöstöhallinnon käytännöt ja tavat tulee kuvata kuten työvuorosuunnittelun periaatteet, riskien tunnistaminen ja toimenpiteet ja varahenkilöstöjärjestelmä henkilöstön poissaolojen korvaamiseksi. Kaikki nämä asiakirjat tulee olla todennettavissa ja kirjallisesti ohjeistettu muulle henkilökunnalle.

Tehy ry:n mukaan ammattihenkilöstön määrä tulee aina suhteuttaa asiakkaiden palvelutarpeeseen ja riittävään henkilöstömäärään. Mitoituksen tulee olla joustavaa ja muuttua potilaiden hoidontarpeen ja toimintakyvyn muuttuessa. Näin saadaan myös yleisesti vertailukelpoista tietoa, jota tarvitaan mitoitusten valvonnassa.

Omavalvontasuunnitelma on julkinen asiakirja joka avulla palveluntuottaja osoittaa sekä sisäisille että ulkoisille asiakkaille, miten palveluiden laadusta ja asiakasturvallisuudesta on huolehdittu. Tehy ry pitää tärkeänä, että omanvalvontasuunnitelman sisällön kehittämistä tulee jatkaa. Niissä tulee jatkossa järjestelmällisemmin kuvata, miten iäkkäiden henkilöiden palvelutarpeessa ja hoitoisuudessa tapahtuneet muutokset arvioidaan ja miten muutoksiin reagoidaan. Hyvin suunniteltu ja toteutettu omavalvontasuunnitelma toimii kehittämisen ja perehdytyksen tukena.

Vastuutyöntekijän tehtävät edellyttävät ikääntymiseen, lainsäädäntöön sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmiin liittyvää asiantuntemusta. Vastuutyöntekijän tehtävä on oltava kaikille osapuolille selkeitä ja toiminta avointa. Vastuutyöntekijän tehtävä edellyttää laillistetun ammattihenkilön toimintavastuuta.

Tehy ry kiittää mahdollisuudestaan lausua valvontaohjelman valmistelua ja ilmoittaa kiinnostuksensa jatkossakin yhteistyöhön.

Helsingissä 18.11.2013

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja, Arja Tuomisoja, arja.tuomisoja@tehy.fi